

Toetsingsadvies over
het milieueffectrapport
Dijkverbetering Achter Ramspol;
deelgebied Vechterweerd – Zwolle

27 oktober 1999

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
WB/1999/2804

uw brief
16 augustus 1999

ons kenmerk
U398-99/Ru/eh/916-122

onderwerp
Toetsingsadvies Dijkverbetering Achter
Ramspol deeltraject Vechterweerd -
Zwolle

doorkiesnummer
(030) 234 76 50

Utrecht,
27 oktober 1999

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Dijkverbetering Achter Ramspol deeltraject Vechterweerd - Zwolle.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd het (ontwerp-)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Dijkverbetering Achter Ramspol deeltraject
Vechterweerd - Zwolle

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkverbetering achter Ramspol deelgebied Vechterweerd – Zwolle

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over
de Dijkverbetering achter Ramspol deelgebied Vechterweerd – Zwolle,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieueffect-
rapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Dijkverbetering achter Ramspol deelgebied Vechterweerd - Zwolle,

de secretaris

drs. M.J. Ruis

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 27 oktober 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
3. Aanbevelingen voor de besluitvorming	3
3.1 Beheeralternatief versus kleialternatief	3
3.2 Knelpuntlocaties	3
3.3 Bomen en struiken	4
3.4 Grindkoffer	4
3.5 Monitoring en evaluatie	5

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 augustus 1999, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr 158 d.d. 19 augustus 1999
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Memo aanvullende informatie
6. Reactie op vraagpunten Commissie m.e.r.

1. INLEIDING

Waterschap Groot Salland heeft het voornemen een dijkverbetering uit te voeren voor het deelgebied Vechterweerd - Zwolle (dijkpaal 0 tot dijkpaal 143). Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan is conform de Wet op de waterkering een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd. Het plan gaat uit van de realisatie van de Balgstuw Ramspol.

Bij brief van 16 augustus 1999^{1]} hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 23 augustus 1999 ter inzage gelegd^{2]}.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{3]} De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen^{4]}, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER^{5]}, zoals vastgesteld in februari 1998;
- op eventuele onjuistheden^{6]};
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER^{7]}.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het dijkverbeteringsplan. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

4 Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

5 Wm, artikel 7.23, lid 2.

6 Wm, artikel 7.23, lid 2.

7 Wm, artikel 7.10.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

3.1 Beheeralternatief versus kleialternatief

In het MER is vermeld dat als na enkele jaren praktijkervaring met het beheeralternatief blijkt dat de stabiliteit van het dijklichaam onvoldoende kan worden gegarandeerd, er alsnog een kleidek op het dijklichaam zal worden aangebracht.

■ Naar de mening van de Commissie hoeft dat er niet toe te leiden dat op dat moment klei wordt aangebracht over de volle lengte van het traject waar nu problemen met de erosiebestendigheid zijn geconstateerd. Volstaan kan worden met die delen van het traject waar het op stabiliteit gerichte beheer niet tot de vereiste verbetering heeft geleid. Tevens wijst de Commissie er op dat op dat moment feitelijke schade aan natuurwaarden op kan treden die dan gecompenseerd moet worden. Voorafgaand aan ingraven dient een archeologische inventarisatie plaats te vinden op de locaties waar sprake is van een middelhoge en hoge archeologische verwachting.^{10]}

3.2 Knelpuntlocaties

In het MER is de keuze gemaakt voor een duurzame oplossing, dat wil zeggen, versterking in grond. In situaties waarbij door versterking met grond waardevolle (onvervangbare) belangen dreigen te verdwijnen worden bijzondere constructies toegepast. In het MER is de keuze van bijzondere constructies naar mening van de Commissie onvoldoende onderbouwd. Na overleg met de Commissie zijn de in de visie vastgelegde uitgangspunten door de initiatiefnemer nader toegelicht en uitgewerkt. Uit de aanvulling kan niet worden opgemaakt of met uitgekiend rekenen versterking ter plekke door bijzondere constructies nodig is.

■ De Commissie adviseert pas definitief voor aanleg van een damwand te kiezen als ook na uitgekiend rekenen met op locatie verzamelde parametergegevens (sterktebelasting en modelering) blijkt dat versterking noodzakelijk is.

10 Volgens de verwachtingskaart van de ROB is er bij het klei-alternatief sprake van ingravingen in gebieden met een middelhoge en hoge archeologische verwachting.

3.5 Monitoring en evaluatie

De initiatiefnemer geeft in de Projectnota/MER aan dat zodanig met de knelpunten moet worden omgegaan dat de bestaande waarden maximaal gespaard worden.

■ De Commissie adviseert tijdens de uitvoering een studie te verrichten naar de effecten van de damwandconstructie teneinde kennis te vergaren over de mate waarin het gestelde doel (behoud N en C waarden) feitelijk wordt bereikt, dan wel dat deze waarden door de constructiewerkzaamheden (onbedoeld) worden aangetast.

In het MER is gekozen voor het beheeralternatief. Wanneer zou blijken dat de stabiliteit van het dijklichaam onvoldoende kan worden gegarandeerd, zal er alsnog een kleidek op het dijklichaam worden aangebracht. Het is daarom van groot belang om de komende paar jaar zoveel mogelijk ervaring met de verschillende beheersopties op te doen. Eén van de opties is extensieve beweiding. Rondtrekkende grazers dragen effectief bij aan het verspreiden van plantensoorten en daardoor aan de erosiebestendigheid.^{13]}

■ De Commissie adviseert bij de monitoring en evaluatie dijkbeheer door extensieve beweiding zonder bemesting te vergelijken met natuurtechnisch maaibeheer.

13 Zie ook inspraakreactie no. 9 van bijlage 4 waarin geconstateerd wordt dat uit waarnemingen blijkt dat extensieve beweiding met grote grazers op de dijken een gunstig effect blijken te hebben op ontwikkelingen voor zowel de natuur als de erosiebestendigheid. Verder constateert inspraakreactie no. 7 dat de mogelijkheid van extensieve beweiding zonder bemesting wel in het MER maar niet in het dijkbeheerplan is opgenomen.

BIJLAGEN

**bij het toetsingsadvies over het
milieueffectrapport
Dijkverbetering achter Ramspol,
deelgebied Vechterweerd – Zwolle**

(bijlagen 1 t/m 6)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 augustus 1999 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	17 AUG. 1999
nummer :	794-99
Dossier :	916-70 + 71
Kopie naar :	Ru/Sc/pres/bib/eh

De Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postadres
Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Telefoon 038 425 25 25
Telefax 038 425 26 50

Uw kenmerk	Uw brief	Ons kenmerk WB/1999/2804	Datum 11 08 1999
Bijlagen 1	Doorkiesnummer 425 15 52	Inlichtingen bij hr. H. Tienstra	16. AUG 1999

Onderwerp
Adviesaanvraag MER dijkverbeteringsplan Vechterweerd-Zwolle.

Hierbij delen wij u mee dat het dagelijks bestuur bij ons een projectnota/MER heeft ingediend ten behoeve van de verbetering van het dijktracé Vechterweerd-Zwolle. Wij hebben besloten deze MER aanvaardbaar te verklaren.

Op basis van de projectnota/MER zal het waterschap een ontwerpplan uitwerken voor het zogeheten beheersalternatief.

Onder verwijzing naar de Wet milieubeheer verzoeken wij u een toetsingsadvies uit te brengen over deze MER.

De MER en bijbehorende rapporten zullen u, om praktische redenen, rechtstreeks worden toegezonden door het waterschap of Grontmij Advies en Techniek.

Met het waterschap is voorts een planning opgesteld voor de besluitvorming over het ontwerpplan. Voor een overzicht van de voor u relevante data verwijzen wij u naar bijgaand afschrift van de advertentieopdracht.

Postbank 833220
ING Bank 69 18 10 893

Bezoekadres
Luttenbergstraat 2
Zwolle

Het provinciehuis is vanaf het NS-station bereikbaar
met stadsbus lijn 3 richting Wipstrik/Oosterenk, halte provinciehuis

N 700

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van het MER in Staatscourant nr. 158 d.d. 19 augustus 1999

Staatscourant 158

Donderdag 19 augustus 1999

BEKENDMAKING

Ontwerpplan Dijkverbetering Vechterweerd-Zwolle

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Groot Salland heeft bij Gedeputeerde Staten van Overijssel een ontwerpplan en bijbehorende projectnota/MER ingediend voor de dijkverbetering van het traject Vechterweerd-Zwolle. Het dijktracé begint bij de stuw Vechterweerd in de Vecht op het grondgebied van de gemeente Dalfsen en loopt via Berkum, Langenholte en Westerveld naar de Mastenbroekerbrug in de gemeente Zwolle. Het tracé is ruim 14 km lang.

Het doel van het plan is het realiseren van een veilige waterkering die voldoet aan de eisen die in de Wet op de waterkering zijn vastgesteld.

Gedeputeerde Staten hebben vastgesteld dat het ingediende MER voldoet aan de Richtlijnen voor het opstellen van de milieueffectrapportage.

In het ontwerpplan wordt voorgesteld de tekortkomingen van de dijk hoofdzakelijk op te lossen door volledig over te gaan tot natuurtechnisch beheer van de dijk.

Ter inzage

Het volledige ontwerpdiilversterkingsplan, inclusief het grondaankoopplan en de aanvragen voor de noodzakelijke vergunningen, de projectnota/MER, de Richtlijnen voor het opstellen van het MER en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage daarover, liggen van maandag 23 augustus tot maandag 20 september 1999, gedurende de gebruikelijke openingstijden, ter inzage in:

- het waterschapskantoor van Groot Salland, Dr. Van Thienenweg 1, Zwolle;
- het gemeentehuis van Zwolle, Grote Kerkplein 15, Zwolle;
- de gemeentewinkel, Diezerstraat 82, Zwolle;
- het gemeentehuis van Dalfsen, Burgemeester van Bruggenplein 1, Dalfsen;
- de bibliotheek van het Provinciehuis Overijssel, Luitenbergstraat 2, Zwolle.

Inloopavond

Op woensdag 8 september 1999 verzorgt het waterschap een inloopavond over het ontwerpdiilversterkingsplan. Op deze avond kunnen belangstellenden vragen stellen over de voorgestelde maatregelen aan medewerkers van het waterschap en Grontmij Advies en Techniek.

De inloopavond vindt plaats in Restaurant Van der Valk, Kranenburgweg 10 te Zwolle. Belangstellenden zijn welkom tussen 19.30 en 21.30 uur.

Schriftelijke zienswijzen

Belanghebbenden kunnen hun zienswijze over de projectnota/MER, het ontwerpdiilversterkingsplan en de daarbij behorende stukken tot maandag 20 september 1999 schriftelijk indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle. Als daarom wordt verzocht, worden persoonlijke gegevens niet bekend gemaakt.

Hoorzitting

Ook bestaat de mogelijkheid een mondelinge zienswijze in te dienen. Daartoe wordt op dinsdag 5 oktober 1999 om 19.30 uur een hoorzitting gehouden in het provinciehuis van Overijssel, Luitenbergstraat 2 te Zwolle.

Als u hiervan gebruik wilt maken, dient u zich telefonisch aan te melden bij de provincie Overijssel (038 4251517, 4251552 of 4251546).

Coördinatiecommissie dijkverbetering

Aansluitend op de hoorzitting komt de Coördinatiecommissie dijkverbetering Overijssel op 5 oktober 1999 bijeen om advies uit te brengen over dit diilversterkingsplan. Deze vergadering is openbaar en wordt ook gehouden in het provinciehuis van Overijssel.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot het Waterschap Groot Salland (de heer W. Kroonder, tel. 038 4557200) of de provincie Overijssel (de heer H.T.J. Geurts, tel. 038 4251517).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Groot Salland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: Goedkeuring dijkverbeteringsplan ingevolge artikel 7 van de wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: C12.2 Besluit m.e.r. 1999 (C12.1 Besluit m.e.r. 1994)

Activiteit: Waterschap Groot Salland heeft het voornemen dijkverbeteringen uit te voeren tussen Vechterweerd en Zwolle. Het dijkvak is gelegen ten zuiden van de Overijsselsche Vecht en een klein gedeelte ten oosten van het Zwarte Water (tot jachthaven de Hanze). Het dijkverbeteringsplan gaat uit van de realisatie van de Balgstuw bij Ramspol.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 november 1997

richtlijnenadvies uitgebracht: 26 januari 1998

richtlijnen vastgesteld: februari 1998

kennisgeving MER: 16 augustus 1999

toetsingsadvies uitgebracht: 27 oktober 1999

Bijzonderheden: De Commissie constateerde tijdens het opstellen van het toetsingsadvies dat de Projectnota/MER onvoldoende duidelijk maakt waarom in een aantal gevallen voor de toepassing van bijzondere constructies wordt gekozen. Een bijzondere constructie is minder duurzaam dan oplossingen in grond, maar een constructie heeft voordelen wanneer belangrijke LNC-waarden hierdoor kunnen worden gespaard. Het was voor de Commissie niet duidelijk of de toepassing van bijzondere constructies in alle gevallen positief uitpakt voor de LNC-waarden, dan wel expliciet op een keuze berust. De aanvullende informatie gaf hierop voldoende antwoord. De Commissie adviseert pas definitief voor aanleg van een damwand te kiezen als ook na uitgekiend rekenen met op locatie verzamelde parametergegevens blijkt dat versterking noodzakelijk is. Tenslotte beveelt de Commissie aan tijdens de uitvoering een studie te verrichten naar de effecten van een damwandconstructie teneinde kennis te vergaren over de mate waarin de landschappelijke en cultuurhistorische waarden door de constructiewerkzaamheden worden behouden dan wel worden aangetast.

Voor te verwijderen beplanting die als waardevol is aangemerkt, adviseert de Commissie na te gaan of met een besluit tot al of niet verwijderen gewacht kan worden tot de uitkomsten van het TAW-onderzoek naar de invloed van houtachtige gewassen op de veiligheid van dijken.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Flórián

ing. D. Hamhuis

dr. C. Kwakernaak

drs. G.M. van Laar-Melchior

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M.J. Ruis

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	990823	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij. Directie Oost	Deventer	990824
2.	990913	J. Bongers	Zwolle	990917
3.	990915	Bewoners van Langenholte	Zwolle	990920
4.	990915	G.E.B.H. Bongers	Zwolle	990920
5.	990920	Landschap Overijssel	Zwolle	990922
6.	990917	Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisatie namens maatschap Vruggink	Deventer	990922
7.	991005	WMO Drinkwater		991006
8.	991002	D.J. Kooiker	Dalfsen	991006
9.	991005	Stichting ARK		991006
10.		E.J. Dijk		991006
11.	990917	Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisatie Overijssel	Deventer	991006
12.		Verslag hoorzitting d.d. 5 oktober 1999		

BIJLAGE 5

commissie voor de milieueffectrapportage

MEMORANDUM

Van : Werkgroep Achter Ramspol, traject Vechterweerd - Zwolle (Michiel J. Ruis)
Aan : Waterschap Groot Salland en Gedeputeerde Staten van Overijssel
Betreft : Aanvullende informatie MER Vechterweerd - Zwolle
Kenmerk : 916-100
Datum : 23 september 1999

De Commissie zou graag nader willen ingaan op de onderbouwing van de toepassing van de bijzondere constructies. Zoals in 4.3 van het MER is gesteld (Visie op verbetering) gaat de voorkeur uit naar een duurzame oplossing. Een bijzondere constructie is minder duurzaam dan oplossingen in grond, maar een constructie heeft voordelen wanneer belangrijke LNC-waarden hierdoor kunnen worden gespaard. Het is voor de Commissie niet duidelijk of de toepassing van bijzondere constructies in alle gevallen positief uitpakt voor de LNC-waarden.

Meer concreet betreft het de volgende onderwerpen die we aan de orde zouden willen stellen:

1. Uit de 'Technische verantwoording verbeteringsmaatregelen' blijkt niet dat de varianten in grond in voldoende mate zijn geminimaliseerd. De berekende stabiliteitsfactoren liggen ca 20% hoger dan de vereiste 1.0. Mogelijk kan door uitgekiend ontwerpen het toepassen van damwanden worden voorkomen.
2. Uit het Dijkverbeteringsplan (ontwerp) blijkt dat er bij dp 120 een damwand zal worden geslagen. Dit is niet in het MER terug te vinden.
3. Hoe zien de ingrepen er precies uit? In hoofdstuk 6 van het MER (figuur 6.1 en 6.2) zijn de damwanden aan de teen van de dijk gesitueerd, terwijl uit de tekeningen zoals deze bij het Dijkverbeteringsplan zijn gevoegd blijkt dat de damwanden primair als erosiescherm worden gebruikt.
4. In hoeverre zijn bij de bijzondere constructies (damwanden) de hydrologische gevolgen bekeken? Dit kan met name een averechts effect hebben bij natte ecologische systemen (binnendijkse kolken)
4. In hoeverre hebben cultuurhistorische overwegingen een rol gespeeld bij de overweging een bijzondere constructie toe te passen?
5. In hoofdstuk 6 worden bij de knelpunten alternatieve oplossingen geschetst. Het voorstel uit de richtlijnen om dijkbegeleidende kwelkaden in te stellen vooral in gebieden met hoge natuurwaarden zoals kolken, wordt niet overgenomen. Kunnen kwelstroken hier geen oplossing bieden, zeker nu het bezit en beheer van de dijk in handen komt van het Waterschap?

Naast bovenstaande punten zullen eventueel nog andere punten uit de inspraak of voorlopige aanbevelingen van de Commissie naar voren komen.

BIJLAGE 6

Reactie op vraagpunten Commissie MER

Projectnota/MER Dijkverbetering Vechterweerd - Zwolle

d.d. 18 oktober 1999

1. Effect toepassing bijzondere constructies

Voor alle tekortkomingen is eerst gekeken naar een oplossing in grond conform de visie. In de startnotitie is reeds duidelijk gemaakt dat dit op meerdere plaatsen leidt tot aanzienlijke aantasting van waarden. Voor de in de de Projectnota/MER beschouwde knelpuntlocaties richtte de keuze zich op 'oplossing in grond' of oplossing met bijzondere constructies. Daarbij was duidelijk dat de 'oplossing in grond' strijdig is met ontwerp principes uit de visie. Dit zijn:

- geen aantasting unieke en onvervangbare waarden;
- handhaven en versterken identiteit van de dijk;
- behoud van ecologische en landschapswaarden.

In zo'n situatie komt de vraag naar voren of een ontwerp in grond tezamen met mitigerende en compenserende maatregelen opweegt tegen het 'verlies aan waarden'. Daarbij speelt of het acceptabel is dat het enige tijd duurt om weer een vergelijkbare (of betere) situatie te verkrijgen. Waterschap Groot Salland heeft uiteindelijk gekozen voor maximaal behoud van huidige waarden. De adviesgroep ondersteunde deze voorkeur. Een voorkeur die gezien moet worden in het licht van het besluit tot aanleg van de balgstuw Ramspol. Dit besluit wordt, zoals de startnotitie ook aangeeft, genomen om zoveel mogelijk LNC-waarden te behouden. De richtlijnen van GS-Overijssel zijn ook geformuleerd vanuit deze achtergrond.

De voorkeur voor behoud heeft op de meeste knelpuntlocaties geleid tot de keuze voor bijzondere constructies. Daarbij is zeker dat deze oplossingen een groot deel van bestaande waarden kunnen sparen. Dit oordeel is gebaseerd op:

- berekening op voorontwerpniveau;
- deskundigheidsoordeel met betrekking tot uitvoering (terreinbezoek uitvoerder).

Natuurlijk is geconstateerd dat bij de uitvoering ter plaatse maatwerk moet worden geboden. In de besteksfase moet dit maatwerk meer in detail vorm krijgen.

2. Minimalisatie grondoplossing

In de Projectnota/MER is inderdaad niet uitgebreid stilgestaan bij minimalisatie van de 'oplossing in grond'. Dit hangt samen met het belang dat in de planvoorbereiding is toegekend aan 'behoud van waarden'. Op de werkvloer is namelijk wel naar 'minimalisatie' gekeken. Al snel bleek echter dat ook kleine aanpassingen in grond zouden leiden tot zodanige lokale veranderingen dat toch aantasting van waarden zou plaatsvinden. De aandacht richtte zich namelijk op de knelpuntlocaties waar dijk en water dicht bij elkaar liggen.

Gezien bovenstaand gegeven is de afweging gebaseerd op een eerste uitgewerkt ontwerp. Daarbij werd duidelijk dat alleen met bijzondere constructies het gewenste doel (zie hiervoor) kan worden bereikt. Uitgekiender ontwerpen in grond leidt niet tot maximaal behoud. De kosten en het duurzaamheidseffect waren daarbij minder doorslaggevend in de afweging. Daarnaast zijn de kosten voor compensatie niet in de kostenramingen opgenomen.

3. Rol van cultuurhistorie in afweging knelpuntlocaties

Ook cultuurhistorische overwegingen hebben een rol gespeeld in de afweging. Het plaatsen van damwanden op de strekking Dp 86,2 - Dp 87,2 is bijvoorbeeld onder andere gedaan vanuit het oogpunt de tankweer (met hoge cultuurhistorische waarde) ter plaatse te behouden.